

פרשת בהר-בחוקותי There is only one Testament!

ויקרא (פרשת בחקותי) פרק כו פסוק מב - מז
(מב) וזכרתי את־בריתי יעקוב ואף את־בריתי יצחק ואף את־בריתי אברהם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ
אֶזְכֹּר: (מג) וְהָאָרֶץ תִּעְזֹב מֵהֶם וְתִרְצַח אֶת־שִׁבְתֵיהָ בְהִשְׁמָה מֵהֶם וְהֵם יִרְצוּ אֶת־עֲוֹנֵם יָעֹן
וּבָעֵן בְּמִשְׁפָּטַי מֵאִסּוּ וְאֶת־חֻקֵי גְעִלָה נִפְשָׁם: (מד) וְאִם־זָאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם
לֹא־מֵאֲסָתִים וְלֹא־גְעִלְתִים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם: (מה) וְזָכַרְתִּי לָהֶם
בְּרִית רְאשִׁימִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹלִים לְהַזְכִּיר לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי ה':
(מו) אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרָה אֲשֶׁר נָתַן יְקֻנָּה בְּיַד וּבִיַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד
מֹשֶׁה:

שיג ושיח (הרב יונתן זקס) – דחייתה של הדחייה

פרשת התוכחה שבפרשת בחוקותיי. מוצגות בה בלא כחל ושרק התוצאות שיהיו לכחירתם של בני ישראל בטוב או ברע. אם ישמרו אמונים לה', יבורכו. אבל אם יפרו את בריתם איתו, יבואו עליהם קללות איומות של תבוסה, הרס, חורבן וייאוש. הרטוריקה חסרת רחמים, האזהרות ברורות כשמש, והחזיון מבעית. ובכל זאת, בסוף רשימת האסונות המזעזעים שייפלו על ישראל, מגיעה הפתעה:

וְאִם גַּם זֹאת, בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם לֹא מֵאֲסָתִים וְלֹא גְעִלְתִים לְכַלְתֶּם לְהַפֵּר בְּרִיתִי אִתְּם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם. וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רְאשִׁימִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹלִים לְהַזְכִּיר לָהֶם לֵאלֹהִים. אֲנִי ה'. (ויקרא כו, מד-מה)

עם ישראל עלול להפר את בריתו עם ה', אבל ה' לא יפר אותה לעולם. אם יפרו בני ישראל את בריתם הוא יעניש אותם, אבל הוא לא ייטוש אותם. הוא ישפוט אותם בחומרה, אבל לא ישכח את אבותיהם הקדומים שהלכו אחריו ולא יבטל את הברית שכרת איתם. ה' איננו מפר הבטחות, גם אם אנו מפרים את הבטחותינו לו. עיקרון זה הוא אבן יסוד. האמורא שמואל מתאר בתלמוד שיחה בין הגולים היהודים בבבל לבין ישעיהו הנביא:

...באו עשרה בני אדם וישבו לפניו. אמר להן, "חזרו בתשובה". אמרו לו, "עבד שמכרו רבו ואשה שגרשה בעלה, כלום יש לזה על זה כלום?" אמר לו הקב"ה לנביא, "לך אמור להן: 'אִי זֶה סֵפֶר פְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּיהֶן? אוּ מִי מְנוּשֵׁי אֲשֶׁר מְכַרְתִּי אֶתְכֶם לֹ? הֵן בְּעֵינֵיכֶם נִמְכַרְתֶּם וּבְפִשְׁעֵיכֶם שִׁלַּחְתֶּם אִמְכֶם'" (ישעיהו נ, א).²

שמואל שם בפיהם של הגולים טענה שלימים השמיע ברוך שפינוזה: היציאה לגלות מפסיקה את יחסי הברית בין ה' לבין ישראל, כפי שגירושים הם סיום היחסים בין הבעל לאשתו וכפי שמכירת עבד בידי אדונו מנתקת את המחויבות שלהם זה לזה. ה' נעשה אדונם ומלכם של בני ישראל כאשר הציל אותם ממצרים - ועכשיו, כשהחזיר אותם מחירות לעבדות, הוא נטש אותם והכפיפם לשלטונו של מלך אחר, מלך בבבל; כמוהו כבעל שגירש את אשתו וכאדון שמכר את עבדו לאדון אחר.

טענה זו מופרכת בפסוק שה' הורה לישעיהו לומר: "אִי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוֹת אִמְכֶם אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיהֶן? אוּ מִי מְנֹשֵׁי אֲשֶׁר מְכַרְתִּי אֶתְכֶם לֹזִי?" האם נתתי לכם גט? האם נבוכדנצר מלך בבל הוא בעל חוב שאמכור לו אתכם? לא ולא: "הֵן פְּעֻנְתֵיכֶם נִמְכַרְתֶּם וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אִמְכֶם!" זו גם משמעותה של ההבטחה בסוף פרשת התוכחה: "וְאִף גַּם זֹאת, בְּהִיּוֹתֶם בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם לֹא מֵאֲסִיתִים... לְהִפָּר כְּרִיתִי אִתְּם, כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיהֶם". ה' עלול לשלוח את עם ישראל לגלות, אך העם יישאר עמו והוא יחזירו לארצו. כזו היא גם נבואתו של ירמיהו על נצחיות בריתו של ה' עם ישראל; נטישת ישראל, אומר ירמיהו, היא מן הנמנע. היא אפשרית באותה מידה שכיטול חוקי הטבע אפשרי:

כֹּה אָמַר ה', נָתַן שְׁמֵשׁ לְאוֹר יוֹמָם,
חֶקֶת יָרֵחַ וְכֹכְבִים לְאוֹר לַיְלָה,
רָגַע הַיָּם וַיִּהְיֶה גִלְיוֹ -
ה' צָבָאוֹת שְׁמוֹ:

"[רק] אם יִמְשׁוּ הַחֻקִּים הָאֵלֶּה מִלְּפָנַי, נֹאֵם ה',
"גַּם זֶרַע יִשְׂרָאֵל יִשְׁבְּתוּ מֵהָיְוֹת גּוֹי לְפָנַי כָּל הַיָּמִים".
כֹּה אָמַר ה': "[רק] אם יִמְדוּ שָׁמַיִם מִלְּמַעְלָה
וַיִּחְקְרוּ מוֹסְרֵי אֶרֶץ לְמַטָּה,
גַּם אֲנִי אֲמַאֵס בְּכָל זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֲשֶׁר עָשׂוּ",
נֹאֵם ה'. (ירמיהו לא, לד-לו)

דחייתה של הדחייה היא נושא מרכזי בתורה, ובתנ"ך בכלל. כאשר אלוהים רואה שהארץ מלאה חמס הוא פוסל את האנושות ומציל רק את נוח - אך לאחר המבול הוא גומר בלבו: "לֹא אֶסְפֹּךְ לְקַלֵּל עוֹד אֶת הָאָרֶץ בְּעִבּוֹר הָאָדָם כִּי יֵצֵר לִב הָאָדָם רָע מִנְעֻרָיו, וְלֹא אֶסָּף עוֹד לְהַפּוֹת אֶת כָּל חַי פֶּאֶשֶׁר עָשִׂיתִי" (בראשית ח, כא). זו הפעם הראשונה שהוא דוחה את רעיון הדחייה.

ואז באה סדרה של יריבויות אחים. הברית עם אברהם עוברת ליצחק ולא לישמעאל, ליעקב ולא לעשו. אבל אלוהים שומע את בכייה של הגר וישמעאל, והתורה רומזת שהוא שומע גם את עשו, שכן מאוחר יותר הוא מצווה "לֹא תִתְעַב אֲדָמִי כִּי אֲחִיךָ הוּא" (דברים כג, ח; האדומים הם צאצאי עשו). בספר שמות ה' מקים את מנהיגיו הרוחניים של עם ישראל, משה, אהרן ומרים, דווקא מקרב שבט לוי -

השבט שיעקב קילל על ערש דרוי, אותו ואת שבט שמעון: "בְּסֶדֶם אֵל תָּבֵא נַפְשִׁי... אָרוּר אִפְסֵם כִּי עָזוּ וְעִבְרְתֶם כִּי קִשְׁתֶּה" (בראשית מט, ו-ז). מעכשיו והלאה כל ישראל נבחרים. זו דחייתה השנייה של הדחייה.

אפילו כאשר בני ישראל מתייסרים בגלות, "בְּאֶרֶץ אֲיִבֵיהֶם", הם עדיין בני עם הברית - ברית שה' לא יפר מפני שה' לא ייטוש את עמו. הם אולי לא יהיו נאמנים לו, אך הוא תמיד יהיה נאמן להם. זו הדחייה השלישית של הדחייה. היא אמורה בפרשתנו, והיא שבה ומהדהדת בנבואותיהם של ישעיהו, ירמיהו ויחזקאל; היא מושכל יסוד באמונתנו באל השומר את הבטחתו.

וכך, הרעיון שתאיולוגיית ההחלפה מבוססת עליו - שאלוהים דוחה את עמו מפני שעמו דחה אותו - הוא רעיון שאין לו מקום במונותיאזם מבית מדרשו של אברהם. ה' שומר את הבטחתו גם אם הצד השני מפר את הבטחתו לה'. ה' אינו נוטש את עמו ולא ייטוש אותו. בריתו עם אברהם, שבמעמד הר סיני נוצק בה תוכן, ואשר שבה ונתחדשה מאז בכל צומת מכריע בהיסטוריה של עם ישראל, עומדת במלוא תוקפה. היא אינה בת צמצום, אינה בת סיוג ואינה בת הפרה.

"הברית הישנה" איננה ישנה. בריתו של אלוהים עם עם ישראל עדיין חיה, עדיין איתנה. ההכרה בעובדה זו שינתה את היחסים בין הנוצרים ליהודים, וסייעה לשים קץ למאות על מאות של דמעות.

יחזקאל פרק לז פסוק א - כח

- (א) הֲיִתָּה עָלַי יְדֵיָהּ וַיּוֹצֵאֵנִי בְרוּחַ ה' וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבְּקָעָה וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת:
- (ב) וְהַעֲבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב סָבִיב וְהִנֵּה רַבּוֹת מְאֹד עֲלֵי־פְנֵי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה יְבִשׁוֹת מְאֹד:
- (ג) וַיֹּאמֶר אֵלַי בְּרוּ-אֲדָם הִתְחַנְּנִינָה הַעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַר ה' אֱלֹהִים אַתָּה יִדְעָתָּ:
- (ד) וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא עֲלֵי-הַעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם הַעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שִׁמְעוּ דְבַר-ה':
- (ה) כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים לַעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מְבִיא בְכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: (ו) וְנָתַתִּי עֲלֵיכֶם גְּדִים וְהַעֲלַתִּי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקִרְמָתִי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי בְכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי-אֲנִי ה':
- (ז) וְנָבֵאתִי כַּאֲשֶׁר אָנֹכִי וַיְהִי-קוֹל כַּהֲנָבְאִי וְהַנְּהַרְעֵשׂ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עִצָּם אֶל-עֲצָמוֹ:
- (ח) וַרְאִיתִי וְהִנֵּה-עֲלֵיהֶם גְּדִים וּבָשָׂר עָלָה וַיִּקְרָם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמַעְלָה וְרוּחַ אָיו בָּהֶם:
- (ט) וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל-הַרוּחַ הִנָּבֵא בְרוּ-אֲדָם וְאָמַרְתָּ אֶל-הַרוּחַ כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהִים מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הַרוּחַ וּפְחֵי בְהַרוּגִים הָאֵלֶּה וַיִּחְיוּ.... (י) וַיֹּאמֶר אֵלַי בְּרוּ-אֲדָם הַעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה פֶלֶאֱבִית יִשְׂרָאֵל הֲמָה הֵנָּה אֲמָרִים וְבָשׂוּ עֲצָמוֹתֵינוּ וְאַבְדָּה תִקְנֹתֵנוּ נִגְרַנּוּ לָנוּ:
- (יב) לָכוֹ הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהִים הִנֵּה אֲנִי פֹתַח אֶת-קַבְרוֹתֵיכֶם וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִקַּבְרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל-אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל: (יג) וַיִּדְעַתֶּם כִּי-אֲנִי ה' בְּפִתְחֵי אֶת-קַבְרוֹתֵיכֶם וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקַּבְרוֹתֵיכֶם עִמִּי: (יד) וְנָתַתִּי רוּחִי בְכֶם וְחַיִּיתֶם וְהַנְּחַתִּי אֶתְכֶם עֲלֵ-אֲדַמַּתְכֶם וַיִּדְעַתֶּם כִּי-אֲנִי ה' דְּבַרְתִּי וַעֲשִׂיתִי בְּאִמֵּיה':

קול דודי דופק – רב סולוביצ'יק – "הדפיקה השלישית"

שלישית, הדוד התחיל לדפוק גם בפתח האהל התיאולוגי, וייתכן, כי זוהי הדפיקה החזקה ביותר. הדגשתי כמה פעמים בדברי על ארץ ישראל, שכל טענות התיאולוגים הנוצרים, שהקב"ה נטל מכנסת ישראל את זכויותיה בארץ ישראל, ושכל ההבטחות בנוגע לציון וירושלים מתייחסות במובן אליגורי אל הנצרות והכנסייה הנוצרית, נתגלו בפרהסיא, על ידי יסוד מדינת ישראל,

כטענות-שקר, שאין להן שום עיקר ושורש. יש צורך בידיעה מקיפה בספרות התיאולוגית, מאז ימי יוסטין מרטיר עד התיאולוגים החדשים בימינו, כדי להבין את כל הפלא הגדול הזה, שעל ידו נפרכה בפומבי ההנחה המרכזית בתיאולוגיה הנוצרית. עלינו לשים לב לביאורו הלמדני של שר-החוץ מר דלס, שכיהן כגבאי בכנסייה אפיסקופלית, בוועדת הסינט, שהערבים שונאים את היהודים מפני שהרגו את מחוקק דתם. ל"הסבר" זה יש משמעות סמלית, נסתרת ועמוקה. אינני פסיכולוג ובוודאי לא פסיכואנלי-טיקן, אבל דף גמרא אני יודע, ואני זוכר היטב מה שאמרו חז"ל על בלעם: "מברכתו... אתה למד מה היה בלבו". כשאדם מאריך בדיבורו נפלט מפיו לפעמים דבר-אמת. כשאחד הסינטורים שאל את שר-החוץ: "מדוע הערבים שונאים את היהודים?" רצה באמת להשיב: "גם אני כשלעצמי, בתור נוצרי, אין לי חיבה יתירה אליהם, מפני שהרגו את משיחנו, ומחמת זאת הפסידו את חלקם בירושתו של אברהם". ישב מלאך, או חכה ניתנה בגרונו של השר (כדרשת חז"ל על הכתוב: "וישם ה' דבר בפי בלעם"), ובמקום להגות את המלים "משיחנו", "אני כשלעצמי", פלטו שפתיו דברים אחרים ואמר "הערבים", "מחמד". מתחת לסף-הכרתו מפחד הוא מן העובדה "הנוראה" שכנסת-ישראל שולטת בציון ובירושלים. קורת-רוח אני מוצא בקראי בעתונים קתוליים ועתונים פרוטסטנטטיים על מדינת ישראל. בעל כרחם עליהם להזכיר את שם ישראל כשהם מוסרים חדשות על ציון וירושלים הנמצאות בידינו. יש לי תמיד רגש מיוחד של סיפוק-נפש בשעה שאני קורא בעתון, שתגובת מדינת ישראל אינה ידועה כעת, כי שבת היום והמשרדים סגורים, או כשאני קורא בערב פסח ידיעה מ"יונייטד פרס", ש"היהודים ישבו הלילה לשולחן-הסדר בתקוה, שנסי-מצרים יחזרו ויתרחשו היום". קול דודי דופק!

דברים (פרשת נצבים) פרק כט פסוק ט
(ט) אַתֶּם נִצְבִים הַיּוֹם פְּלִגְמֵי הַיּוֹם אֲלֹהֵיכֶם וְאֲשֵׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם זַקְנֵיכֶם וְשִׁטְרֵיכֶם כָּל אִישׁ
יִשְׂרָאֵל:

רש"י דברים (פרשת נצבים) פרק כט פסוק יב
ומדרש אגדה למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות
חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו,
התחיל משה לפייסם אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה
והרי אתם קיימים לפניו:

ליקוטי מוהר"ן תניינא תורה עח
והכלל, כי אסור לייאש עצמו. כי אפי' מי שהוא איש פשוט ואינו יכול ללמוד כלל, או
שהוא במקום שאי אפשר לו ללמוד וכיוצא בזה, אעפ"כ, גם בעת פשיטותו צריך להחזיק
עצמו ביראת ה' ובעבודה פשוטה לפי בחינתו. כי גם אז הוא מקבל חיות מהתורה כנ"ל,
ע"י איש פשוט הגדול, היינו הצדיק הגדול, שהוא לפעמים איש פשוט, שהוא מחיה את
כולם כנ"ל. ואפי' מי שהוא ח"ו במדרגה התחתונה לגמרי ח"ו ר"ל, אפי' אם מונח
בשאל תחתיות ר"ל, אעפ"כ אל יתיאש עצמו, ויקיים מבטן שאל שועתי (יונה ב),
ויחזיק עצמו במה שיוכל, כי גם הוא יכול לחזור ולשוב ולקבל חיות מהתורה ע"י הצדיק
הנ"ל. והעיקר לחזק עצמו בכל מה שאפשר, [כי אין שום יאוש בעולם כלל (ואמר אז
בזה"ל קיין יאוש איז גאר ניט פאר האנדין) ומשך מאד אלו התיבות קיין יאוש וכו',
ואמרם בכח גדול ובעמקות נפלא ונורא מאד, כדי להורות ולרמז לכל אחד וא' לדורות,
שלא יתיאש בשום אופן בעולם, אפי' אם יעבור עליו מה] ואיך שהוא, אפי' אם נפל
למקום שנפל ר"ל, מאחר שמחזק עצמו במה שהוא, עדיין יש לו תקוה לשוב ולחזור אליו
ית': ואפי' איש פשוט, ג"כ צריך שיהיה לו יראת שמים. ויש כמה בחי' יראות, כי
למעלה דברנו מבחי' דרך ארץ, היינו הדרך לא"י. אמנם א"י בעצמה, יש בה ג"כ בחי'
עשר קדושות. כי יש שם יוד בחינות קדושות זו למעלה מזו, והם בחי' ע"מ. וכל מאמר
יש לו בחי' יראה, בחי' (תהלים קיט) הקם לעבדך אשר ליראתך. כי יש יראה
למעלה מיראה, (ולא סיים לבאר זה הענין.) וצריך לחזק עצמו ביראת שמים גם בעת
פשיטותו, בכל מה שיוכל. ויוכל לבא לשמחה גדולה, ע"י תמימותו ואמונתו. כי חכמות
אין צריכין כלל, רק אמונה ותמימות ופשיטות, בלי שום חכמה כלל. כי חכמות מזיקים
מאד להאדם, והחכמים נלכדים בחכמתן של עצמם. כי החכמה מתעה אותו מחכמה
לחכמה, ומאותה החכמה לחכמה אחרת, וכן מחכמה לחכמה יותר ויותר, עד שגלכד ונתעה
בחכמות עצמו. בבחי' (איוב ה) לוכד חכמים בערמם, בערמם דייקא, היינו בערמימות
וחכמות שלהם בעצמם הוא לוכד אותם. אשרי ההולך בתמימות:

Know my beloved Son Shuli Rand	שולי רנד מילים ולחן: שולי רנד
They'll tell you that you were torn from my heart And from my table you were banished forever They'll remind you of things you have hidden . Until your entire body trembles with shame	הם יספרו לך שמליבי נעקרת ומעל שולחני גלית לעד הם יזכירו לך דברים שהסתרת עד שכל גופך מבושה ירעד הם יעמדו היטב על כל טעויותיך

<p>They will call you out for all your misdemeanors Your stupidity, your love for all that is bad They will tell you - You had a chance to make it But now there is no way back .</p> <p>And you will listen to them . And you will believe them .</p> <p>They'il prove to you that My mercy has limits . Limits that you yourself have gone far beyond No shout no sigh no trick Will reconcile me with you . They'il tell you about a Divine voice that whispers . That all sinners can return Everyone that is, except for you . Now that you are caught in the net You are left to struggle, as much as you want</p> <p>Don't you listen to them Don't you believe them</p> <p>Know my beloved son That I have not deserted you You will always be mine A boy of grace, my beloved son</p> <p>The truth is not absent from their words For you do need to make amends Times when you could have chosen differently . And couldn't even find the courage to regret Nevertheless, my beloved, keep away from your heart any frightful thought or dread Underneath all that truth is hiding the honest Truth.</p> <p>Don't you listen to them Don't you believe them</p> <p>Know my beloved son That I have not deserted you You will always be mine A boy of grace, my beloved son</p> <p>It is true that I love Justice . But above and beyond that I love mercy</p>	<p>טיפשותך, חיבתך אל הרע הם יגודו לך זה היה בידיך ועכשיו אין לך דרך חזרה</p> <p>ואתה תקשיב להם ואתה תאמין להם</p> <p>הם יוכיחו לך לרחמנותי יש גבול אותו חצית בפחד רגליך שום צעקה שום אנחה שום תעלול לא יחזירו את פניי אליך הם יספרו לך על בת קול שלוחשת שובו בנים שובבים כולם חוץ ממך הם יציעו לך משנלכדת ברשת עכשיו פרפר בה להנאתך</p> <p>אל תקשיב להם אל תאמין להם</p> <p>דע בני אהובי כי מליבי לא נעקרת לעולם אתה לי ילד חן בן שעשועים</p> <p>מדבריהם האמת לא נעדרת הן יש לך על מה להכות על חטא דברים שיכולת לבחור אחרת ולא מצאת את העוז להתחרט אף על פי כן אהובי הרחק מליבך כל מחשבת פחד בעתה מתחת כל אמת דוקרת מסתתרת האמת לאמיתה</p> <p>אל תקשיב להם אל תאמין להם</p> <p>דע בני אהובי כי מליבי לא נעקרת לעולם אתה לי ילד חן בן שעשועים</p> <p>נכון שאני אוהב את הצדק אבל למעלה מזאת אני אוהב את הרחמים</p>
---	--

Rabbi Weinberger (Rosh HaShana 5773)

I heard from my Rebbe , Rav Dovid Lifshitz, zt"l, who heard from Rav Yerucham Levovitz, zt"l, that when Rav Yerucham was young, a tight rope walker came to his town to perform. The town did not usually experience much excitement, so this was a big event. It was particularly so because there was no net below the tightrope. After the performance, everyone crowded around the tightrope walker to ask him all about it. One man asked, "What was the scariest part? Was it when you first got onto the rope? Was it as you walked down the rope as it got lower? Or was it when the rope began going higher? The performer answered him that "The most frightening part was turning around."